

''Sollerö Capells' laga skillnad''

Fortsättning å den i ''Sool-Öen'' 1972 påbörjade krönikan från 1791. — Den nya kyrkan bygges, till stor del av material från det gamla kapellet, och den första gudstjänsten förrättas däri.

§ 31

År 1780 framträder vår namnkunnige Bygmästare Danil Lundqwist att visa sin konst. Man träffade acord med honom om denne Kyrkobygnad den 18 Junii. 16 000 Daler Kopmt. skulle blifwa den frikostiga belöning han skulle njuta för sin möda. Lyckligt at lärjungen ofta är mer än dess mästare. Werkgesällen Anders Segerholm bör egentligen såsom vår Kyrkas bygmästare njuta hedern af ett wackert arbete, och det var så mycket mer som Lundqwist war ej på stället mer än högst 2:ne gånger. Änteligen lades den 27 Junii detta år den södra hörnstenen, som tillgick sålunda . . . (Icke utfört)

Arbetet drefs denna sommar med största flit, så at när arbetet uphörde den 11 derpå följande October, hade man uppnått en högd af 13 alnar öfwer hela Kyrkan eller en och 1/2 aln öfwer hwalffoten. Fensterbogar na förfärdigades i Fahlun. Och man acorderade äfwen glasmästaren Sundberg ibidem om 18 fensterlufters isätjande för 1 700 Daler Kopmt, hwarje luft om 6 alnars högd och 2 1/2 dito bredd.

§ 32

År 1781 den 30 Majj företogs åter arbetet å Kyrkobygnaden. Men sedan man nu hunnit så wida, at man skulle begynna med takresningen, så fordrades ansenligt med träwerke till takets iståndsätjande. Man hade

ansenligt förråd härtill uti den gamla kyrkan och klockstapulen, som nu framdeles komme at blifwa onyttig. Derföre gorde man början den 27 Junii med klockornas nedtagande, och sattes den minsta på några klabbar å marken, till de ånyo skulle få upträda till det nya Herrens tempel. Dagen derpå eller den 28 refs stapulen (den war upbygd 1747 eller 1749) och utgjorde dess werke handbjelkar till någon del på hela muren till reswerkets uprättande å, och man hade takstolarna så uprättade at man redan den 14 Julii började med spåningen å kyrkotaket. Men härtill fordrades åter ansenligt förråd af bräder, som först skulle utgöra ett tak af 15 alnars högd och på sina ställen öfwer 93 alnars längd innan spånen kunde läggas derpå. Derföre togs det beslutet, at det gamla Sanct Laurentii Capell skulle härtill användas, och på samma dag som Laurentius sjelf blef martyriserad för 1522 år tilföre på den 10 aug., så började man äfwen rifwa detta hans åminnelse Capell den 10 och 11 Aug. detta år, och det utan at någon wiste at så inrättat war. Man ref då ned läktaren och brädhwalfwet inuti och öfwerförde til behofwen wid den nya Kyrkobyggnaden. Men Gudstjänst hölts ännu någon tid i detta gamla Herrans hus.

§ 33

Herr Kyrkoherden Wretlind började blifwa så förswagad, at han till församlingens fulla nöje icke efter deras öfwerlygelse kunde förrätta sitt Embete, hwarföre man nödsakades hos Consistorium anholla om en medhjelpare, hwartill adjuncten i Jerna wälärewördige och wällärde Herr Magister Anders Sundstedt förordnades, som gjorde sitt inträde Dominica XI p. Tr. — Kyrkobyggnaden tarfwade ännu ansenliga mängder träwirke materialer. Man gorde wäl wakra sammanskott, men blef i längden ganska kännbart, derföre war ingen annan utwäg än sedan man nu i det närmaste betäkt taket å den nya kyrkan at rifwa det gamla Capellet. Den 8 Septembr. eller Dominica XIII p. Tr. hölt Herr Mag. Sundstedt der den sista Gudstjenst. . . . — Och sedan Kyrkans Inventarier woro flyttade till den nya, hwarest sakristiga nu med hwalf m m war färdig, så revs den 15 septembr. det gamla St. Laurentii Capell totaliter i grund ned. Dess längd innefattade 30 alnar och dess bredd 14 1/2 alnar. Capellet hade en ingång till söder och en till wester, det hade 8 fenster lufter och war indelt uti 22 bänkrum för hwardera könet. 2:ne st. läktare, den westra 11 bänkrum för hwarje könet, den andra Gossläktaren 4

bänkrum. Sacristian försåldes genom Auction. Kyrkobalkar woro af trä med 2:ne portar. — De Inwentarier, som öfwerfördes till bruk i den nya Kyrkan woro förnelligaste desse:

- 1:0 Altare taflan, men nytjades icke.
- 2:0 Prädikstol utan himel
- 3:0 Böcker, åtskilliga de förnämste: Brockmans Bibel, 3:ne Handböcker, en Bibel 1 octav, 2:ne st. Psalmböcker, Konung Karl XII Bibel i franskt band, skänkt af Herr Kyrkoherden Wretling 1777.
- 4:0 Silfwer. En kanna nygord 1756 om 123 lod, en Kalk nygord samma år 8 1/4 lod, hälften skänkt af Majoren och Riddaren v. Krus, och den andra för Capellets penningar. Socknebudstyget, Kalken, flaskan med skrufwen, Patenet och asken väger tillsammans 31 1/4 lod.
- 5:0 En kittel om 15 marker.
- 6:0 Klockor. Stora klockan om ungefär 4 wigt, omkring den öfwersta kanten läses Anno Domini 1530 10 B, längre ned stå desse St. L. martyr verktyg (ett halster) och på stäcken finnes årtalet 1694 inristat. Lilla klockan om 2 . . . och 14 . . . wigt. På den ena sidan läses: Psal. 150 Lofwer Herren . . Cymbaler. O Syndare, hwar gång du hör på mina slag, Betänck at Gud tig än förlänt en bättrings dag. Och låt tig af mit ljud til Gud i tid upväckas, at när döds klockan slår tu intet må förskräckas. Ne fudit Noak Brockman 1745. Å andra sidan: Konung Fredric. Sweriges utkorade Hertig Adolph Fredric. Kronprinsessan Lowisa Ulrica. Landshöfding Carl G. Wennerstedt. Biskop Doct. And. Kallsenius. Pastor et Prob. Pehr Wollenius. Sacell. Joh. Molitz. Bråmo J.O.S. och Bugå Nils Nilsson, kyrkowäktare. Klockorna sattes äfwen på några klabbar vid nya kyrkan, hwarest ringning skedde efter högst salig Hennes Maijstät Enkedrottningen Lowisa Ulrica. Dessutom en liten klocka, som hängt å hwalwet.
- 7:0 Messing, en förtent kittel, at hafwa dopwatn uti. 3:ne st. Ljus-kronor, en med 8 och 2:ne med 6 pipor.
- 6:0 Tenn. 2:ne stop, 2:ne stora ljustakar, skänkta af Herr Majoren Wrangel.
- 9:0 Träredskap. En Biktstol, ett bord med låda, brunmålade. 2:ne stycken skåp, 3:ne stycken Kister och et betsmän, årtal 1603.

- 10:0 Mäso- och andra kläder. En ny mässhake af rödt sammet med Guld galoner 1753. En annan försleten. Allenast en behollen mäss-skjorta af Hollands art. Kalkkläden 2:ne stycken, et af bloumerat sidentyg med en bigjerning (?) mit på samt påskrift: Jag hafwer trampat prässen allena. Det andra af hwit silke och guldspets kring kanten, skänkt af fru Ingeborg Silfwersparre. Brudpäller 2 stycken. En kyrkowaktare rock. Altare kläden. Ett Antipendium af rödt kjersing. Ett underkläde af lärft, med flere småsaker, såsom duk på bordet, handkläde och örnegått.
- 11:0 Diiverse saker. En håf med skaft, förärt af Nisshans Olof Andersson och dess Camerater 1779. Nummertafla med siffror och Timglas med flera mindre betydande meubler.

§ 34

Sedan dessa saker nu woro öfwerförde och någorlunda i ordning satte, samt nödfalsbänkar, den gamla altare disken med tilökning och Prädikstolen upsatt, så förrättades dagen därpå Dominica 14 p. Tr. eller den 16 Septembr. 1781 den förste Gudstjenst i denna nya Herrans helgedom, då Herr Adjuncten Mag. Sundstedt förrättade Gudstjensten med en wid tillfället lämpad Prädikan i anledning af 1 Sam. 7:12 ”Alt här in-till hafwer Herren hulpet oss.” Med Kyrkobygnaden hann man ej längre detta år än till Band-hand bjäken eller Runstafwen när arbetet var slutat den 30 October, då likwäl taket äfwen war färdigt, skorstenen upsatt, eftersom annot behagat göra sig mödan den 23 Oct. samt murarna och taklisterna färdiga.